

post@udir.no

Vår dato:	18.08.2017
Deres dato:	[Deres dato]
Vår referanse:	Vår ref
Deres referanse:	Deres ref

Hørings svar Utdanningsdirektoratet – gjennomgang av det yrkesfaglige tilbudet

NHO Reiseliv viser til høringsdokument fra Utdanningsdirektoratet (UDIR) 04.05.2017 om Høring av endringer i den yrkesfaglige tilbudsstrukturen.

NHO Reiseliv har nær 3000 medlemsbedrifter og er den største arbeidsgiver- og næringsorganisasjonen for reiselivet i Norge. Vi arbeider strategisk og politisk for å sikre tilstrekkelig og kompetent arbeidskraft til norsk reiselivsnæring, og ønsker økt gjennomslag for fag- og yrkesopplæringen.

NHO Reiselivs medlemsbedrifter ønsker en bedre fag- og yrkesopplæring. I det ligger blant annet en heving av kvaliteten på opplæringen, fra grunnskole til videregående skole, og økt gjennomføring av sistnevnte. Karriereveiledning, økt bruk av praktiske fag, yrkesfaglærerutdanningen og relevante endringer i tilbudsstrukturen til fag- og yrkesopplæringen er andre viktige momenter for å heve kvaliteten.

NHO Reiseliv har tidligere sittet i Faglig råd for service og samferdsel (FRSS), og vil i kommende periode være representert i Faglig råd for restaurant og matfag (FRRM). Vi har således gjennom deltakelsen i FRSS gitt våre innspill til Utdanningsdirektoratet og forslaget som nå foreligger, og vil nedenfor kommentere de endringer som er aktuelle for våre medlemsbedrifter.

NHO Reiselivs innspill til de foreslåtte endringer fra Utdanningsdirektoratet

NHO Reiseliv er positive til at UDIR foreslår å endre navnet "Service og samferdsel", men anbefaler at den nye retningen kalles "**Handel, service og reiseliv**". Vi mener det er naturlig at en næring som reiselivet nevnes i tittelen på fagoverbygningen. Alle antagelser om årene som kommer peker på at reiselivet vil bli viktigere og viktigere som sysselsetter både i Norge og globalt.

Norsk reiseliv stod i 2015 for en verdiskaping på 100 milliarder kroner, en økning på 3,4 prosent fra året før. Reiselivsnæringen sysselsetter nærmere 160.000 årsverk. Dette er flere enn landbruk, oppdrett og oljeboring til sammen. Den prosentvise veksten i sysselsetting for reiselivet fra 2011-2016 var 14.2 %, en av næringene med høyest vekst. Som sysselsettingsmotor for privat sektor i en tid med robotisering, automatisering og arbeidsplasser som bortfaller, har næringen økende betydning over hele landet. Skatteinntekter fra alle ansatte i reiselivsnæringen og fra bedriftene er en viktig bærebjelke for kommuner landet rundt.

Beregninger viser at den globale turismen vil vokse med 66 prosent innen 2030. Det byr på enorme muligheter for norsk reiseliv, som er i ferd med å ta en stadig større del av den internasjonale turistveksten. Å øke rekrutteringen og attraktiviteten til yrkesfagene som er relevante for reiseliv er derfor vesentlig både for gjøre ungdommer i stand til å delta på fremtidens arbeidsmarked og for å møte den ventede veksten i reiselivet.

Foreslåtte endringer i Vg2 reiseliv

Fra utdanningsdirektoratet høres det to alternativer for Vg2 reiseliv og resepsjon:

Alternativ 1. Programområdet Vg2 reiseliv videreføres, (en eventuell endring av læreplanens innhold gjøres senere)

Alternativ 2. Programområdet Vg2 reiseliv deles i et nytt Vg2 resepsjon og et nytt Vg2 reiseliv. Vg2 reiseliv omgjøres til et studieforberedende løp

NHO Reiseliv anbefaler alternativ 2, både for Vg2 og Vg3 Reiseliv. Vi mener det bør etableres et nytt studieforberedende utdanningsprogram for reiseliv og språk. Både elevene og bransjen virker i stor grad å være mer orientert mot høyere utdanning enn mot fagutdanning. At Vg2 reiseliv dermed blir studieforberedende vil følge opp denne trenden.

Bransjen og elevene har behov for et forutsigbart tilbud som ikke varierer i for stor grad mellom fylkeskommunene. Vi påpeker derfor også at vi ønsker oss en nasjonal modell for et nytt opplæringstilbud rettet mot reiselivsbransjen som gir elevene studiekompetanse.

Et nytt studieforberedende tilbud må gi elevene en praktisk opplæring rettet mot bransjen som forberedelse til høyere utdanning. Et nytt utdanningsprogram skal ivareta praksis i arbeidslivet, språk og felles programfag i reiseliv. Bransjen etterspør mer teoretisk kompetanse, og særlig språkkompetanse, i tillegg til kandidater med praktisk erfaring fra servicefunksjoner i bedrifter.

Det finnes flere argumenter for å konstruere en ny modell for reiseliv der elementer av yrkesfag og studiekompetanse kombineres:

- Reiseliv, handel og service er fagfelt som deler et faglig fundament. Bransjene har flere likhetstrekk. Vi mener at et felles opplæringstilbud på Vg1 vil gi gjensidig utbytte for disse bransjene. I tillegg får elevene flere valgmuligheter.
- Reiseliv er et eksempel på en bransje der kombinasjonen av praktisk og teoretisk kompetanse verdsettes. Utdanningsdirektoratet mener derfor at reiseliv er et fagområde som, med dagens to alternative veier, best vil ivaretas i et yrkesfaglig utdanningsprogram.
- Elever som ønsker en praktisk vei til studiekompetanse, bør få et bedre tilrettelagt tilbud. Dette vil også møte bransjens uttalte kompetansebehov. Samtidig vil elevene ikke si fra seg muligheten til å få studiekompetanse. Praktisk læring i kombinasjon med teori kan gi motivasjon for denne elevgruppen.

Endringen betyr at man får inn flere relevante fag og at opplæringen i skole over tre år møter kompetansebehovet til bransjen på en bedre måte. At de tre årene i skole gir studiekompetanse betyr at den enkelte som har en fag- og grunnutdanning i reiseliv får mulighet til å spesialisere seg på høyskole eller universitet i fag som er relevante til akkurat det området i reiselivet som man har ønske om å jobbe i. Dette er svært positivt.

Slik det nye forløpet til "Utdanningsprogram for Handel" er lagt opp, tolker vi det slik at dersom alternativ 2 for Vg2 reiseliv gjennomføres, vil eleven som begynner på "handel" og ser at den heller vil bytte til et løp som gir studiekompetanse fremfor fagbrev, vil dette kunne gjøres sømløst ved at eleven tar Vg2 og Vg3 reiseliv. Alternativ 2 gir således elevene større fleksibilitet, noe vi mener er positivt.

Foreslåtte endringer i Vg3 resepsjonsfaget

Det foreslås å videreutvikle resepsjonsfaget til å omfatte et større fagområde og flere bransjer.

FRSS har pekt på frontlinjetjenester som et nytt område. Et annet område er sikkerhet. Flere virksomheter slår i dag sikkerhetsbemanningen sammen med resepsjonsfunksjoner, slik at samme person kan ivareta begge oppgaver.

Faget har læreplasser der det er en konsentrasjon av hoteller og overnattingssteder, men sammenlignet med søkningen er det for få læreplasser i faget. Lærlinger får jobb i faget med bestått fagprøve. Overnattingsstedene ansetter også resepsjonister med annen relevant utdanning innen reiseliv.

NHO Reiseliv har ingen innvendinger mot at resepsjonsfaget retter seg mot flere bransjer. Vi anbefaler at Vg3 resepsjonsfaget videreutvikles mot resepsjon og kundeservice, og dermed retter seg mot flere bransjer enn kun hotellnæringen. En sammenslåing av fagene vil øke potensialet for læreplasser vesentlig. Resepsjons- og kontortjenester utføres i offentlige virksomheter, private bedrifter, transportterminaler, flyplasser og ved sykehusene.

Vennlig hilsen
NHO Reiseliv

Kristin Krohn Devold
Administrerende direktør

Ole Michael Bjørndal
Politisk rådgiver